

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی
سؤالات - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آیین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی

۲ شنبه ۱۹ شهریور ماه ۱۳۲۴

مدیریت محمد باقعی نماینده مجلس شورای ملی

سال اول - شماره ۱۶۵
صفحه ۵۴۴

دوره چهاردهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۴۰۸

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

- ۱- مذاکرات یکصد و سی و هفتمین جلسه مجلس صفحه ۶-۱
- ۲- اخبار مجلس « ۶
- ۳- سؤالات نمایندگان « ۶
- ۴- تصویب نامه « ۶
- ۵- آگهی های رسمی و ثبتی « ۷

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۳۷

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز پنج شنبه ۱۵ شهریور ماه ۱۳۲۴

فهرست مطالب:

- ۱) قرائت و تصویب صورت مجلس
 - ۲) بیانات آقای وزیر امور خارجه راجع و شهریور
 - ۳) طرح لایحه دو دوازدهم بودجه امرداد
 - ۴) موقع و مدت و در جلسه بعد - ختم جلسه
- مجلس مقارن ظهر بر ریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل گردید.

۱- قرائت و تصویب صورت مجلس

صورت مجلس روز ۳ شنبه ۱۳ شهریور ماه را آقای طوسی (منشی) شرح زیر قرائت نمودند

و مقررات منشور مزبور و شرح عملیات و اقدامات نمایندگان ایران در کنفرانس سانفرانسیسکو بدو راجع با اهمیت جهانی این کنفرانس و علاقمندی ملت ایران و عموم ملل جهان نسبت به آن و مساعی نمایندگان ایران در دفاع از حقوق ملل متوسط و ضعیف و مزایای منشور از لحاظ تأمین استقلال و تمامیت ارضی و حقوق ملل و صلح و امنیت بین المللی با رعایت اصول عدالت و توسعه روابط دوستانه بر اساس تساوی و احترام حقوق ملل و همکاری فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی شرحی ایراد سپس بسازمان ملل متحد و ارکان اساسی آن از قبیل مجمع عمومی و شورای امنیت و دیوان دادگستری بین المللی و خدمات نمایندگان ایران در مورد تزیید اختیارات و قدرت شورای امنیت برای تحکیم صلح جهانی پرداخته و با امیدواری نسبت به آتی جهان و با تقدیر از خدمات و فداکاریهای ملت ایران در راه پیروزی نهائی متفقین و ضرورت تخلیه کشور از قوای بیگانه بر طبق اصل حاکمیت و استقلال کشور و پیمان سه گانه و اعلامیه کنفرانس طهران و این مذاکرات مشروح یکصد و سی و هفتمین جلسه از دوره چهاردهم قانونگذاری

مجلس یکساعت پیش از ظهر بر ریاست آقای سید محمد صادق طباطبائی تشکیل و صورت جلسه قبل قرائت و تصویب شد

غائبین بی اجازه - آقایان: فرمند - امینی - دکتر اعتبار - مؤید قوامی - کفائی - امیر ابراهیمی - صمصام - منصف - دکتر شفق - شریعت زاده - رفیعی - جمال امامی

چون لایحه دو دوازدهم جزو دستور بود پیشنهادی از طرف آقایان دکتر مصدق و اقبال و مسعودی قرائت شد دایره اینک گزارش کمیسیون امور خارجه راجع به منشور ملل متحد بدو اجزو دستور قرار گیرد و چون مخالفی نبود ماده واحده گزارش کمیسیون امور خارجه راجع به تصویب منشور نامبرده که در پنجم تیر ماه ۱۳۲۴ مطابق ۲۶ ژوئن ۱۹۴۵ در شهر سانفرانسیسکو با امضاء رسیده است قرائت و آقای دکتر عبده بعنوان موافق و برای تذکار یاره اصول

منشور ملل متحد - از مداخله مأمورین دولت شوروی در شمال ایران و جلوگیری از اعزام نیروهای داخلی برای تأمین نظم و آرامش آن نقاط اظهار تاسف نموده و این مداخلات را برخلاف روح منشور ملل متحد و صمیمیت و داد بین دو کشور دوست و متفق دانسته و لزوم عدم این قبیل مداخلات و تخلیه کشور را از قوای بیگانه خاطر نشان نمودند.

پس از بیانات ایشان چون قبلاً بیک فوریت منشور ملل متحد اخذ رای شده بود نسبت به گزارش کمیسیون امور خارجه با قیام و قعود اخذ رای شده با اتفاق آراء نمایندگان حاضر تصویب و آقای سیهبدی وزیر امور خارجه با اظهار تشکر از هیئت اعزامی ایران بکنفرانس سانفرانسیسکو و تذکار مساعی آنان که متضمن منافع عموم ملل بوده و سپاسگذاری از نمایندگان محترم مجلس شورای ملی در تصویب آن و دخول دولت ایران در درداد اولین دولتی که منشور را تصویب نموده امیدوار بودند با حضور نماینده دولت ایران در کمیته اجرایی لندن بعداً نیز به عضویت شورای امنیت انتخاب و با اتفاق نمایندگان سایر دول با اساس صلح عمومی جهان کمک نماید.

بقیه شور در لایحه پیشنهادی دولت راجع به دو دوازدهم مرداد و شهریور ماه شروع و آقای محمد طباطبائی موافق و در پاسخ اظهارات جلسه قبل آقای مهندس فروروشه تقریر و اظهار داشتند در قانون اساسی و متمم آن و همچنین نظامنامه داخلی مجلس اشاره به موضوع رأی اعتماد نشده و برنامه دولت نیز عنوان قانونی نداشته و بنا باصل ۴۶ متمم قانون اساسی اصل در تعیین نخست وزیر فرمان همایونی بوده منتهی از لحاظ حفظ نزاکت قبلاً تمایل مجلس نیز خواسته میشود و در مورد دولت

فعلی نیز این مقدمات بعمل آمده و بالفعل دولت قانونی بوده اقدام او بیردخت علی الحساب هزینه های کشور در مرداد ماه از اعتبار تنخواه گردان منطبق با قانون ومصالح و مقتضیات کشور بوده است آقای نخست وزیر آقای احمد فریدونی را بمعاونت وزارت کشور معرفی و آقای دکتر رادمش بمنوان مخالفت لایحه دو دوازدهم شرحی راجع به بیگاری عمومی و ضرورت توجه برفق آن مخصوصاً نسبت بقسمت های فنی و صکارخانجات و معدن ابراد نوشت به بهداری و عدم استفاده کشور از وجود بیمه استانهای بسیار و لزوم جلوگیری از هزینه های غیر ضروری و صرف آن در بهداشت عموم کشور و همچنین توجه و تشویق دولت نسبت بمواد و محصولات داخله از قبیل جای و پنج و نوجان مختصری ایراد و پس از اشاره بتوقیف قسمتی از جراند از طرف فرمانداری نظامی و ضرورت توجه واحترام به آزادیهای عمومی آقای وزیر بهداری در جواب اظهارات ایشان راجع بقوائد و خدمات بیمارستانهای بسیار و لزوم تصویب بودجه لایحه قانونی سازمان بهداری و تهیه وسایل برای انجام کلیه خدمات بهداشتی کشور مختصری ایراد و آقای نخست وزیر اظهار نمودند معرک عمده ایشان در قبول مسئولیت خطیر باوضم کنونی و مشکلات گوناگون صرفاً خدمت بشکود بوده که بساجلب اعتماد نمایندگان معترن و پشتی پانی کامل مجلس شورای ملی همکاری صمیمانه بین دولت و مجلس بعمل آمده و برمشکلات فائق آیند ولی متأسفانه از بدو تشکیل دولت حاضر و تمایل مجلس شورای ملی بامشکلات دیگری از قبیل عدم تشکیل جلسات مجلس شورای ملی و ابسترو کسبون عدمای از نمایندگان معترن مواجه و موفق بانجام خدمات مهمی نشده و باوضم فعلی کشور مقتضی است اختلافات فعلی کنار گذاشته شده و زودتر تعیین تکلیف دولت بعمل آید پس از آن بر حسب تقاضای آقای محمد طباطبائی گزارشهای تلگرافی واصله از شاهای ساری - بابل - گنبد کاوس - چالوس - شهابوراز راجع بمحوادث و قضایای اخیر و اقدامات دولت در دفع اغتشاش و ناامنی بررض مجلس شورای ملی رسانده و با اشاره بدوستی و مناسبات حسنه بین دولتین ایران و شوروی و رعایت کامل بی طرفی از ناحیه دولت ایشان و اقدامات وزارت امور خارجه نزد مقامات صلاحیت دار شوروی راجع برفق مداخله مامورین آن دولت به بیانات خود خاتمه داده و آقای قلامحسین رهنا وزیر فرهنگ آقای محمد وحید تنکابنی را بمعاونت آنوز از بخانه بمجلس شورای ملی معرفی و پس از اظهارات آقای بدر وزیر دارائی در جواب قسمتی از بیانات آقای دکتر رادمش آقای دشتی کفایت مذاکرات را پیشنهاد و پس از مخالفت آقای طهرانچی داهر لزوم ادامه مذاکرات و پاسخ اظهارات آقای محمد طباطبائی و تذکار عمل خلاف قانون دولت در پرداخت هزینهها آقای دشتی توضیحاً اظهار داشتند بحث در لایحه دو دوازدهم بقدر کافی بعمل آمده و از لحاظ تأمین نظر اقلیت در شور برنامه تعیین تکلیف قضای دولت کفایت مذاکرات پیشنهاد شده و در این موقع یکساعت و بیست دقیقه بعد از ظهر (بنسابت و نوع نشاجرو اختلاف نظر شدیدین عدهای از آقایان نمایندگان جلسه ختم و دیگر تشکیل نگردید .

رئیس - اعتراض بر صورت مجلس است (گفته شد - خیر) صورت مجلس تصویب شد .

طوسی - بنده عرضی ندارم

رئیس - آقای دکتر مصدق اجازه نطق قبل از دستور خواسته اند که عادت ابسترو کسبون را توضیح بدهند چون وقت تنگ بود بنده از ایشان تقاضا کردم که برای جلسه های بعد بگذارند و ایشان هم قبول فرمودند آقای ایرج اسکندری و آقای تیور تنش قبل از دستور اجازه خواسته اند

جمعی از نمایندگان - دستور

یهمین اسفندیاری - بنده هم در جلسه قبل طبق ماده ۱۰۹ اجازه خواسته بودم که توضیحاتی عرض کنم حالا اگر امروز نمی شود خواهش میکنم اجازه بنده محفوظ باشد برای جلسه بعد

بعضی از نمایندگان - دستور

ایرج اسکندری - بنده با ورود دستور مخالفم رئیس - بفرمائید

ایرج اسکندری - دستور مجلس هر قدر هم مهم باشد مهمتر از اساس مشروطیت نیست که برنامه اساسی مجلس شورای ملی است بنده امروز میخواستم عریضی خدمت آقایان عرض کنم برای اینکه متجاوز از بیست روزنامه را توقیف کرده اند آزادی فردی بکلی از بین رفته است باید آقایان نمایندگان معترن اجازه بفرمایند که مامورین رضمان را بتقاضا عرض کنیم بسمع مردم برسائیم که مردم بدانند که مجلس اساساً اصولش دارد مختل نمیشود تا چه رسد بر اینکه راجع به برنامه دولت صحبت شود

رئیس - آقا اینیکه با ورود دستور موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

آقای طوسی

طوسی - بر اثر تشنج جلسه قبل مجلس شورای ملی که ناشی از بیانات آقای دشتی بود بنده حق داشتم بموجب ماده ۱۰۹ نظامنامه داخلی از خود دفاع کرده باشم بنابراین این آقای رئیس مجلس وجهی از نمایندگان معترن که بحق داشتنه مقرر شده در جلسه بعد صحبت کنم این است که بنده حقم محفوظ است که در جلسه بعد طبق ماده ۱۰۹ از حق خود استفاده کنم این است که بفلاصرف نظر میکنم که برای جلسه بعد حق بنده محفوظ باشد

بعضی از نمایندگان - بسیار خوب متشکریم

۲ - بیانات آقای وزیر امور خارجه راجع بر وقایع اخیر کشور

رئیس - آقای وزیر امور خارجه وزیر امور خارجه (آقای سپیدی) - در روز قبل قصد داشتم که راجع بر وقایع اخیر و اقداماتی که شده است خاطر معترن مجلس شورای ملی را مستحض سازم ولی متأسفانه موفق نشدم امروز میخواهم بطور کلی چند کلمه ای در این خصوص صحبت کنم ، منظور بنده آن نیست که راجع به امری بحث کنم و یمن دارم مجلس شورای ملی هم احتیاجی برای این کار نمی بیند . پرونده هر امری در وزارت امور خارجه موجود است مقصود اصلی از عریاض بنده اشاره باین اصل کلی است که امروز متذاه و ماخذ اینهمه گفتگوها و بدبختیها شده است و آن اشکالاتی است که برای ما هملا در اعزام قوا برای حفظ امنیت و جلوگیری از اغتشاش در نقاط مختلفه کشور پیش آمده است . در صورتیکه چنین اشکالی اساساً نایستی از اول پیش می آمد . همه آقایان میدانند که اقامت قشون متفقین ما در خاک ما مطابق نص صریح عهدنامه سه گانه حکم اشغال

خاک ما را ندارد (صحیح است) ما برای احتیاج متفقین خودمان قبول نمودیم که همه بطور کمک آنها بکنیم که بردشن عمومی خودمان فائق آیند و آنچه را که عهددار بودیم با نهایت صمیمیت نمودیم والحمدالله بمقصود هم رسیدیم (صحیح است) در این صورت من نمیدانم که چرا از اول میبایستی دولت ایران برای اعزام قوای نظامی یا قوای نامینیه بیک نقطه دیگر از خاک خود آزاد نباشد . مادر خاک خودمان هستیم قشون متفقین ما که در خاک ما با اجازه ما برای مدت معین اقامت دارند قشون دول دوست ما هستند (صحیح است) پس چرا بایستی بودن قشون ما در ولایاتی که آنها مهمان هستند برای آنها تولید نگرانی کنند و رفتن قوای ما بدان نقاط محتاج با اجازه یا اطلاع قبلی باشد . بنده که این موضوع را اصولاً نپسندیدم و نمیدانم چرا این سابقه پیدا شده اگر در بحران جنگ تصور میرفت که احتیاجات نظامی ایجاب چنین پیش بینی هائی را میکند امروز که الحمدالله جنگ تمام شده است دیگر تصور ادامه چنین وضعی هم مورد ندارد من بسفر کبیر خودمان دستور العمل دادم (یهمین اسفندیاری - کدام سفیر کبیر ؟) سفیر کبیر مسکو ولندن که پیور و بیفایده بودن اصل موضوع را مخصوصاً حالا که بایستی خاک ایران طبق عهدنامه تخلیه شود تذکر صریح داده و بخواهد که این سابقه غلط مرتفع شود یقین دارم با رسیدن چنین دستور العملی نه آنکه تنها مشکلات کنونی رفع خواهد شد بلکه زمینه ای هم برای حسن تفاهم و ایجاد یک صمیمیت کامل بین مامورین طرفین خواهد بود (بعضی از نمایندگان - حسن تفاهم همیشه بوده است) که بالنسبه در روابط عمومی دو کشور دوست نیز مؤثر میشود (صحیح است) بنده میخواهم این موضوع را نیز مسکوت نگذارم که در مذاکراتی که دو هفته قبل با سفیر کبیر شوروی نمودم جوابهائی میشنیدم که خیلی باعث خرسندی کامل بنده بود و امیدوارم که تمام آنها نیز بزودی صورت وقوع یابد . یکی از آنها ملاً موضوع سانسور بود که در مسکتابات و مغایرات معمول میگردند که دیدیم عملاً مرتفع شد بعقیده بنده اگر در قسمت های دیگر مطابق انتظار رفتار نشده آنرا نایستی از عدم صمیمیت بین دو کشور دوست دانست (صحیح است) بلکه این را فقط میباید از ترسیدن و یادیر رسیدن دستور العمل دانست بدیهی است هر چه زودتر این کارها تمام شود بیشتر در روابط دوستی بین دو کشور مؤثر خواهد بود (صحیح است) آقای آهی سفیر کبیر مامم در جواب تلگراف ها و دستور العمل هائی که در هر مورد بایشان داده ام جواب میدهند که مذاکرات مفصل و مفیدی در تشدید روابط دوستی بین دو کشور نموده اند و صدها داده اند شرح آنرا در تلگراف جدا گانه بمن اطلاع دهند و اینکه در نتیجه مذاکرات اینطور معلوم میشود که اولیای وزارت امور خارجه اطلاعات زیادتری را راجع بر وقایع پیش آمد های اخیر لازم دانسته اند و توضیحات بیشتری خواسته اند که البته در روشن نمودن اوضاع کمک مینمایند علاوه بر این مطالب حالا میخواهم خاطر معترن مجلس شورای ملی را بیک موضوع اصلی و مهم دیگری متوجه کنم و آن تقاضای مشارکت ایرا در تعیین طرز تخلیه خاک ایران میباشد ، همه میدانیم که از تاریخ اعلام متار که جنگ با ژاپون بر طبق بیمان سه گانه تا ششماه بعد از آن خاک ایران بایستی

تماماً تخلیه شده باشد ، هر چند من امیدوارم همه آقایان هم میدانم این امید را دارند که این تخلیه زودتر عملی شود ، (صحیح است) ولی لازم است که منافع ومصالح کشور ایران در طرز اجرای این تخلیه کاملاً ملحوظ و رعایت شود تا بتوانیم بموقع و از روی دقت وسایل لازم را تهیه نموده و موجبات رفاه و آسایش مردم را فراهم آوریم . علیهذا بسفر کبیر خودمان در مسکو و همچنین بطور سفیر کبیر خودمان در لندن بر طبق نصیر ششم بیان سه گانه و ضمیمه اول آن که میگوید در هر کنفرانس که در پاریان جنگ منقذ شود هیچگونه مذاکره نمیشود که بمنافع مستقیم ایران مرتبط باشد مگر آنکه با دولت ایران مشاوره کنند دستور العمل دادم ، حاله که ترار است در کنفرانس وزرای خارجه که در لندن تشکیل میشود طرز تخلیه ایران گفتگو شود تخلیه غیر طرز تخلیه لازم است که نماینده ایران هم در این کنفرانس شرکت نماید تا مقررات اجرای تخلیه موافق مصالح کشور ایران تعیین شود (صحیح است) و امیدواریم که با صمیمیت و دوستی که بین ما و متفقین ما وجود دارد تقاضای مشروع وزیر امور خارجه شما که مطابق بیمان سه گانه نموده است با حسن نظر تمام قبول شود . هر چند ما با دولت امریکا عهدنامه نداریم ولی نظر بکمال علاقه ای که دولت امریکا در اینگونه مسائل دارد و در کنفرانس هم شرکت دارد این تقاضای دولت را نیز تلگرافاً با اطلاع و استحضار اولیای دولت امریکا رسانیدم ، این بود اطلاعاتی که لازم دانستم بررض مجلس شورای ملی برسانم . امیدواری من این است که در آنجا نزدیکی مطالب بهتری را عرض برسانم . (صحیح است - اجسنت)

۳ - طرح لایحه دو دوازدهم بودجه مرداد و شهریور

رئیس - دستور لایحه بودجه است در جلسه قبل پیشنهاد کفایت مذاکرات شد و حالا بایستی رای بگیریم بکفایت مذاکرات آقایانیکه با کفایت مذاکرات موافقت قیام نمایند .

(جمعی برخاستند)

رئیس - اکثریت است (بعضی از نمایندگان - مشکوک است آقایانورق باید رای گرفت)

هاشمی - بنده شرمدم ۵۷ نفر رای داده بودند .

تهرانچی - اگر شماره رای مشکوک شد باید با ورقه رای گرفت

مسعودی - مشکوک نیست

محمد طباطبائی - مشکوک نیست تشخیص با هیئت رئیسه است .

رئیس - عرض میکنم ۲ نفر از آقایان هیئت رئیسه شمرند عده موافقین ۵۷ نفر است . بنابراین اکثریت است پیشنهاد آقای طهرانچی

هاشمی - پیشنهاد آقای تهرانچی چون مربوط باصل لایحه و حذف یکسماه است از این جهت مقدم است .

(شرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم شهریور ماه وقسمت از ماده حذف گردد .

محمد طباطبائی - پیشنهاد حذف است در موقع رای باید تجزیه کرد

طهرانچی - بنده این پیشنهاد را کردم بیشتر اینکه عریضی که داشتم به عرض آقایان برسانم بنده اصلاً با طرح این لایحه مخالف بودم و حالا هم

هستم زیرا مقتضای طبق سوابقی که در تمام دنیا معمول بوده و در مجلس شورای ملی هم همیشه محترم بوده اصولاً دولتی تارای اعتماد نمی گرفت حق دادن هیچگونه لایحه نهداشت (بعضی از نمایندگان - حق دادن لایحه که دارد) بله حق دادن داشت ولی مطرح نمیشد تارای اعتماد بگیرد این عقیده بنده است و در دوره اول هم عرض کردم متأسفانه از طرف آقای رئیس از طرف مجلس شورای ملی چون آقای رئیس خیلی مقتصدند که قضایا را برای مجلس حل و عقد بفرمایند و بنده مقتصدم که ایشان یک اختیاراتی دارند که شخصاً میتواند در این قبیل قضایا تصمیم بگیرد و قضاوت بفرماید و اگر جزئیات را بخواهند برای مجلس باشد این تولید اشکال میکند بهرحال این راهم برای مجلس واگذار کردند ولی متأسفانه عقیده بنده موافق رای مجلس واقع نشد : رواد این موضوع شدند که بعقیده بنده خلاف اصل است (بعضی از نمایندگان - نیست) بنده عرض کردم که با طرح لایحه مخالفم چه رسد بتناخودش این بود که این پیشنهاد را کردم برای اینکه عریضی که دارم بررض برسانم البته آقایان هم اجازه خواهند داد که بنده مختصری عریاض خود را عرض کنم (بفرمائید آقا) چون لایحه مالی است و مطرح است البته میشود روی این لایحه در قضایای دیگر هم بحث کرد بنده بدو خواستم تشکر کنم از آقای وزیر امور خارجه دولت متفق ما انگلستان راجع بلطفی که فرموده بودند راجع بخروج قوای متفقین از ایران و همچنین مخصوصاً تشکر کنم بنده از طرف ملت ایران از وزیر امور خارجه سابق انگلستان (آقای آیدن) که ایشان هم تا اینجا بیاناتی در مجلس بمنوان انگلستان نموده اند (بعضی از نمایندگان ما این اصل قرار داد است آقا) بله بر اصل قرار داد است و چیز فوق العاده نیست ولی متشکریم که متفق ما در این قسمت تا کیدو نایند دارند و ضمنهم اظهار رضایت فرمودند از همراهیها و مساعدتهائی که دولت و ملت ایران در موقت این جنگ با متفقین خود نموده اند البته بنده متطم دارم که همسایه دیگر ما دولت شوروی هم البته اینطور بیانات قطعا نموده اند ولی چون آنها مثل مجلس بمنوان انگلستان مجلس ندارند که در آنجا صحبت شود محتمل است که در آنجا هم یک مذاکراتی در این خصوص شده باشد که اخبارش بعدا بما برسد و البته قطعی است که متفقین منظور از آمدن قشونشان به ایران فقط برای خانه جنگ بود و امید داریم که بزودی عمل تخلیه را هم منظور که مشغول هستند و شروع کرده اند انجام بدهند اما بنده ابرادای هم به آقای وزیر امور خارجه دارم یعنی آن یاد داشتنی را که راجع به تخلیه طهران قبول کرده بودند و درج کرده بودند بنده تعجب کردم چون تهران از مناطق اشغالی به چه وجه نبود (جمعی از نمایندگان - هیچ جای ایران منطقه اشغالی نبوده) (محمد طباطبائی یعنی طهران نباید آمده باشند) یعنی طهران اصلاً نباید آمده باشد حتی بنده خاطر ممت اولین وهله که قشون متفقین ما از حدود معین خارج شدند و طرف تهران آمدند مورد اعتراض شدند در مجلس منتهی گفتند که اینها برای ارتباط با دم میروند ولی آیند پس این آمدن تهران رسیمت نداشت و نمی باید اساساً این را رسیمت داد بعقیده بنده و ما تخلیه ایران را میخواهم که شروع شود نه اینکه یک یاد داشتنی برای تخلیه طهران بگیرند و

دل مردم را خوش کنند این هم راجع باین قسمت عرض می کنم درمباحثاتی که در جلسه گذشته شد آقای تجدید طباطبائی تفسیری راجع به قانون اساسی فرمودند که البته بعقیده بنده هر فرد از افراد و کلا موظفند که جوابی باین بیانات بدهند برای اینکه تمام مشروطیت یعنی آن خونهای که ریخته شد و ندادن کارهایی که شد برای این بود که اصول مشروطیت و حقوق مجلس طبق قانون اساسی محفوظ بماند و ایشان بعقیده بنده در معنای آن ماده ۴۶ بکفایتی اشتباه فرمودند . بنده در ضمن این عرض راهم بکنم خاطر ممت هست که بکوفتی مرحوم داور وزیر مالیه بود یکی از کلا بحث میکرد که بایستی بیشتر از مردم مالیات گرفت ایشان گفتند به به جای امیدواری است و کبلی که باید همیشه نسبت بکم گرفتهن مالیات بادولت طرف بشود حالا من می بینم که دولت میخواهد کم بگیرد و کبلی می گوید بیشتر بگیرد

حالا این اصل راهم درجلاس گذشته بنده دیدیم مجلس شورای ملی حقوقی را که دارد تضمین میکند من این اصل را ندیده بودم عرض کنم بنده فقط اصل ۴۶ قانون اساسی را یادداشت کردم البته اصول دیگری هم هست ولی من میخواهم وقت آقایان را زیاد بگیرم اصل ۴۶ همان است که آقا خواندند و بنده هم میخواهم

اصل ۴۶ - عزل و نصب وزراء بموجب فرمان هایون بادشاه است - نرمان غیر از تعیین است آقا تمام قضات شما را فرمانش را شاه میدهند ولی تعیینش را اعلیحضرت نمیکند من از اعلیحضرت هم اونو نهایت درجه تشکر میکنم که با این انکاریکه می بینند باز معلوم میشود بادشاهی هستند فوق العاده مقید به مشروطیت و همینطور هم هست زیرا ایشان تاوقتی که تمایل رانخواهند اصلاً اقدام نمیکارند و این روش ایشان حقیقه مورد تشکر است مخصوصاً با این بیان آقا اگر ما این افکار را داشته باشیم و اعلیحضرت اینقدر مقید نباشد اصلاً لازم نبود که از مجلس تمایل بخواهند اینطور که شامیقرمائید پس بفرمائید که عرض و تعیینش و نصبش با مجلس نیست و حتی رای اعتماد هم لازم ندارد پس دیگر مجلسی لازم نیست اصلاً مجلس دیگر موضوع ندارد ولی اینطور نیست و اشتباه است عرض کردم که تعیین فرق دارد با فرمان برای خیلی از اعضاء سفرا و وزراء و قضات از یکترنه معنی بیلا فرمان صادر میشود ولی قضات را وزیر داد گستری تعیین میکنند و حکم صادر میکنند منتهی از یکترنه بیلا فرمان صادر میشود (ایرج اسکندری - همه قضات اینطور است) وزراء را که نخست وزیر تعیین میکنند چون آقا استدلالی هستند عرض میکنم عزل و نصب وزراء با فرمان است .

ولی نخست وزیر که تعیین شد از طرف شاه باقیش را خود آقای نخست وزیر تعیین میکنند و حتی مامیگوریم که هیچکس نباید مداخله بکند و اگر بنا بود که عزل و نصب وزراء از طرف شاه باشد پس نخست وزیر هم که اختیاری ندارد در تعیین وزراء پس استدلال جناب عالی بعقیده بنده اشتباه است و تمام مشروطیت ایران برای حفظ این اصل بوده است و البته خودتان با آن بیان خوبی که دارید این را اصلاح خواهید فرمود عرض کنم که حالا البته این راهم نگفته نگذارم برای اینکه در قانون اساسی اصل دوم متمم قانون اساسی برای ه نفر از آقایان

علا عضویت قائل شده و این اصل اجرا نشده است پس این موضوع هم مخصوص این معنی را نمیدهد حالا بگذریم در صورتیکه کاملاً این ماده مینویسد که در مجلس باید ه نفر از علما باشند و این ماده تا ایدم لایحه قرار است و تا حالا هم اینکار شده است آقا خوب بود اجرای تمام مواد را میخواهند نه يك یا ۲ ماده را ضمناً بنده مختصراً هم لازم میدانم عرض كنم برای اینکه در این قسمت حرفی زده نشده است و این عقیده شخصی بنده است و راجع با اقلیت نیست راجع با استروکسیون و اینکه چرا آقایان استروکسیون کردند استروکسیون آقا برای رفتن يك دولتی نبود و نیست (محمد طباطبائی - این خارج از موضوع است) چون بودجه مطرح است اجازه بفرمائید بنده عرض کنم بکنم چون بودجه مملکت مطرح است این را بنده لازم میدانم به طور مختصر عرض كنم و اجازه هم میگیرم از مجلس و عرض را میکنم اگر اجازه بفرمائید چون مقصود از استروکسیون را جسمه با و بدیدانم عرض كنم آقا مقصود از استروکسیون خیال نکنید که ما برای يك دولتی که مجلس معرفی شده استروکسیون کردیم دولت را ه نفر ه نفر مخالف از بین میبرد دیگر استروکسیون لازم ندارد چه برسد باینکه ۶۰ نفر ه نفر مخالف داشته باشد این برای اینکار نبوده است بلکه برای مجلس بوده برای این بوده که يك اصلی را ما میخواستیم عرض كنیم و آن اصل چه بود ؟ آقایان تصدیق بفرمائید که بعد از شهریور ۱۳۲۰ زمام امور را مجلس در دست گرفت غیر از این است و در این که حرفی نیست حالا ملاحظه بفرمائید که اوضاع ما چه حالی پیدا کرد این را بنده در دوره ۱۳۲۱ عرض کردم حالا هم عرض می كنم هر معاصرتی که حکومت اعلی حضرت یه اصولی داشت از دست دادیم و معاصرتی را مضاعف کردیم و معاصرتی دیگری هم بر آن اضافه کردیم (لنگرانی - مجلسی نداشت آقای تهرانچی چه معاصرتی داشت؟) چرا داشت اجازه بفرمائید آقای لنگرانی شخ باید منصف باشد بنده منصفم حالا وارد آن قسمت نمیشوم ولی این راهم میخواهم عرض كنم که يك بیوه زن، يك طفلی که معیاشش راضی از وضع حکومت شما نیست از طرف دواير راضی نیستند يك فرد ایرانی راضی نیست (صحیح است) چرا اینطور شده؟ علت این است که اکثریت حقیقی تمام و تمام مجلس در تعیین دولتها نظر نداشته است بكمده قبلی همیشه این نظر را گرفته اند و رفته اند روی يك مقاصد و نظریات شخصی حکومت هائی زوری کار آورده اند نتیجه این شده است که این وضع پیش آمده والا بنده بنده همیشه مجلس شورایی ملی اکثریت صالح داشته و دارد ولی منتهی نمیکذاشتند و نگذاشتند ما میخواستیم این اصل را از بین ببریم ما میخواستیم يك دولتی روی کار بیاوریم که با نظر اکثریت صالح مجلس دولت را روی کار بیاوریم و اکثریت حقیقی مجلس زمام امور را در دست بگیرند که وضعیت گذشته دیگر تکرار نشود (صحیح است) آقای فوادالاسلام هم مخالف داشت و مخالفین ایشان هم عده قبلی بودند و البته شخصیت و مقام ایشان ربطی بحال فعلی نداشت و بالاخره مخالفین دولت را انداختند و استروکسیون هم لازم نداشت پس میخواستیم عرض كنم که استروکسیون برای اینکار نبود و دلائل دیگری هم دارد که جناب آقای دکتر مصدق در موقع خودش خواهند فرمود عرض كنم اما راجع به پرداخت های قبلی بنده لازم میدانم

این را عرض كنم بطور مختصر که این بر خلاف قانون است و دلایل را هم میگذارم برای بعد ولی بنده بنده عمل کننده اینکار برخلاف قانون وصول مشروطیت رفتار کرده است چیزی را که مجلس تصویب نکرده است نمی تواند پرداخت کند محل اعتبار متحرك برای مخارج مصوبه است همچوقت مجلس حتی در دوره بهلوی هم راضی نبود که ه میلیون را بگذارند در دست دولتها بدون تصویب آنوقت که اصلاحات اساسی بوده نمی گذاشتند بدون تصویب مجلس پولی پرداخت شود آنوقت حالا باینکه ه میلیون پول را بدون اجازه پرداخت کنند و بیاناتی که آقای وزیر دارائی فرمودند در مجلس در ضمن بیاناتشان يك اشتباهی هم برای مردم تولید کردند آن این بود که مجلس اگر میخواهد باجراه دولت پول ندهد این را از اول ماه بگویند آخر ماه مجلس آقای بدر میخواهد باجراه دولت پول ندهد که اول بگویند مجلس طرفدار آنهاست و میگوید حقوق آنها هم کم است باینکه پول داد و درازتر هم داد ولی حرف ما این است که بدون تصویب مجلس چرا پرداخت می کنید؟ مجلس حاضر تصویب است و با این فرمایش شما نمی تواند بین ملت و مجلس را تفرقه بیندازد (حافظی - چه نظری نداشتند) بسیار خوب باید مواظب فرمایشاتشان هم باشند که وقتی در روزنامه منعکس میشود و مخصوصاً در روزنامه هائی که عرایض اقلیت را درج نمیکند و مطالب سایر آقایان را با يك آب و تاب درج میکنند و ملاحظه هم کرده ایم که الحمدلله صدشان هم زیاد است کثرت امثالهم (خنده نمایندگان) اما راجع باین لایحه عرض كنم که بنده عرایض دیگری هم دارم و میخواهم برای بعد مختصراً عرض میکنم چون قول داده بودم که مختصر عرض كنم تصویب اینطور لایحه بنده حالا کار ندارم که قبل از روی اعتماد لوایح مالی را نباید جلو بیاوریم یعنی اول دولت باید رای اعتماد بگیرد آنوقت وقتی که مخصوصاً لوایح مالی را بیاوریم بنده حقوق اشخاصی را که نمیتوانند بدهند پرداخت کنند اینها مربوط به رای اعتماد نیست و خودش نشان میدهد که وضعیات چطور است ولی اصلاً باینکه دوازدهم گذاراندن این برخلاف قانون اساسی است اصل ۹۶ متمم قانون اساسی را بنده میخواهم و از آقای طباطبائی هم استدعا میکنم توجه بفرمائید چونکه آقا وقتی بیاناتی میفرمودند بنده وقت کردم دیدم این اصل هم هست:

اصل ۹۶ - میزان مالیات را همه ساله مجلس شورایی ملی با اکثریت تصویب و تعیین خواهد نمود این یعنی چه ؟ یعنی همان بودجه پیش بینی عواید که باید با تصویب مجلس باشد و مجلس بدون پیش بینی عواید چطور میتواند اجازه خرج بدهد بنده تعجب میکنم هنوز بودجه به مجلس نیامده آنوقت هم يك دوازدهم يك دوازدهم این چه فسانده های است؟ آقایان شما که در کارهای شخصی خودتان خرج و دخلتان را تطبیق میکنید تا همیشه خرجتان با عوایدتان تعادل بکند در بودجه مملکتی چرا این ملاحظه را نمیکنید من این اعتراض را دارم بنده عرض میکنم که قوانینی که از مجلس شورایی ملی میگردد، این مالیاتهای سنگینی که از اول بملط باسم مالیات جنگی وضع شد این مملکت که وارد جنگ نبود این ها تمام برای اغتلال امور مالی این مملکت بود این برای ازیاد عواید مالی نبود بلکه مقصدشان این بود که مالیات مملکت را از بین ببرند مالیات مملکت

سدادت واقع شده بود زیرا بهترین مالیه های دنیا بود فرضی نداشتیم عواید سرشاری هم داشتیم اداره هم میشد آنوقت این مالیات سنگین را باسم مالیات جنگی بنا تعجیل کردند ه هنوز مملکت ما بکسی اعلان جنگ نکرده بود ما با کسی جنگ نداشتیم اعلان جنگ دادیم ولی وارد جنگ نشدیم ولی اینها را برای این آوردند که سنگ بزرگ علامت نزدن است وقت مالیات بی موضوع وضع شد یعنی بیشتر از قدرت و استطاعت مالی اشخاص وضع شد دیگر هیچ وصول نمیشود و وضعیت نظیر وضعیت فعلی پیش می آید اوضاع هر چه و مرج مملکت مقروض که حتی دولتها نتوانند مالیات هائی را هم که مطابق قانون مالیه تصویب شده وصول بکنند و بهم خرجش راهم يك دوازدهم بگذارند باید دولت هر سال عواید خودش را پیش بینی بکند و مجلس بهش رای بدهد و ببیند آیا تمام آن مالیات مورد لزوم است اگر زیاد است کم بکند و اگر کم است زیاد بنماید اما اگر علاقه داشته باشیم (البته علاقه داریم) اول باید توجه داشته باشیم که از چه محل عواید داریم در این مدتی که بنده این جا بودم بنده بکمال و خورده کسالت داشتم و سر نتیجه کسالت غیبت داشتم در این مدتی که بودم هیچکس نرسید که از کجا و چه معنی و چه عوایدی میخواهد این پول ما را ببرد از بدین راههای وزیر مالیه چون محلی که ندارد بودجه را که نیاوردید که ما به بیستم این جا میرسد با نرسد عواید دارد و با ندارد اگر عوایدی دارد تکافو میکند یا نمیکند هم يك دوازدهم و این دفعه آخر هم که دو دوازدهم آوردید و با اینکه کسب و کاری هم تصویب نکرده اعتبار میخواهد که بپرد از رای اعتماد هم هنوز داده نشده بنده اصولاً چون با آوردن و مطرح شدن چنین لایحه مخالف بودم پیشنهاد خود را پس میگیرم بنده اساساً بطرح لایحه مخالف چون با دولت اصلاً مخالفم نه اینکه باید پرداخت حقوق کارمندان مخالف باشم بلکه من و رفقای بنده از همه بیشتر علاقه هستیم که حقوق اعضاء دواير دولتی زودتر از همه داده شود ولی بدولتی که اکثریت ندارد اعتبار مالی نخواهیم داد.

محمد طباطبائی - اجازه بفرمائید؟
وزیر امور خارجه (آقای سپهبدی) -
آقای طهرانچی بنده هیچ موضوع تخلیه طهران را پیش نیاوردم و اظهاری نکردم ...

طهرانچی - در روزنامهها اعلان کردید
وزیر خارجه - اعلان در روزنامه هم گزارشی بود که ما داده بودیم از ما خواستند من نوشتم هیچ چیزی غیر از این نبود الان هم هیچ حرفی نزدیم
رئیس - آقای طباطبائی بفرمائید اظهار نظامنامه دارید؟
وزیر دارائی (آقای بدر) - اجازه بفرمائید؟
رئیس - بفرمائید
وزیر دارائی - عرض كنم راجع به قانونی بودن یا قانونی نبودن این پرداخت بنده در یکی دو جلسه قبل عرض کردم اعتباری باسم نتخواه گردان برای دولت در ادوار مخالفه گذشته هر سال تأیید شده و آن اعتبار برای تنظیم پرداخت بوده و هیچ حد و حصری هم برای آن معلوم نشده
طهرانچی - برای پرداخت های مصوبه
وزیر دارائی - نوشته است برای تنظیم پرداخت ها به این دلیل بنده هیچ خلاف قانونی نمی بینم و این هم

معمول بوده و از آن تاریخی که این اعتبار تصویب شده ولی حال خیلی خرجها بوده که داده شد ...
طهرانچی - بی تصویب نبود
رئیس - آقا اجازه بدهید حرفشان را بزنند
وزیر دارائی - بی تصویب هم داده شده اجازه بدهید صورتش را عرض كنم ...
طهرانچی - همچوقت بنده این برخلاف قانون مشروطیت است ...
وزیر دارائی - و اما اینکه راجع باعضاء و کارمندان دولت فرمودید این را عرض کردم وقتی مملکت و دولت تهجد خرجی را میکند باید ایفاء کند وقتی شما بكمده رانگه میدارید و مستخدم دولت هستند و باید حقوق بگیرند در آخر هر ماه باید حقوقشان داده شود مگر آنکه يك موسسه یا بنک یا عده را مجلس منحل بکند بودجه اش را هم منحل بکند و بگوید خیر از جزء بودجه خارج است آن وقت (طهرانچی - مجلس همچوقت آقا چنین کاری را نمی کند) حق حقوق گرفتن ندارند ولی وقتی که يك نفر مستخدم بی روز خدمت کرد برعهده دولت است که در آخر ماه آنرا معطل نگه ندارد (فریور - با تصویب مجلس) (طهرانچی - با تصویب مجلس) عرض کردم هیچ نظر بنده هم نبوده که برخلاف قانون رفتار كنم عرض کردم بخارج تهجد شده را باید پرداخت (طهرانچی - با اجازه مجلس) نباید تهجد شود

وزیر دارائی - این هم راجع باین قسمت و بطور کلی اینطور نمی شود که در این سال تمام وضعیتهای که از سال قبل بوده بهم بزیند همیشه دولت و دستگاههای دولت کار خودش را هم کرده است مگر اینکه قانونی گذارنده باشد که از بین برود یعنی قانونی گذشته باشد که این دستگاه منحل بشود و بیست سال هم بود که بودجه هر سال قبلاً تصویب می شد و این از بعد از شهریور بود که این صورت فعلی درآمد که تا بحال بودجه تصویب نشده فقط يك بودجه سال ۱۳۲۲ تصویب شده بعد از تصویب نشده این هم که میفرمائید بودجه رانده ام هم تا قبل بودجه به مجلس آمده اگر بودجه نیامده بود حق بود که این حرف را بفرمائید در آمد هم در همان بودجه پیش بینی شده اگر توجه بفرمائید تصویب دولت نیست دولت وقت بودجه را فرستاده (مهندس فریور - صورت بزرش نیامده) (طهرانچی - چه جاذبه بوزاری چه فایده دارد) عوایدات هم پیش بینی شده (طهرانچی - باید بتصویب مجلس برسد) بسیار خوب این مربوط به مجلس است با دولت نیست بنا بر این عواید پیش بینی شده و طبق قانون اساسی بودجه در موقمش فرستاده شده و اگر در مجلس تصویب نشده ایرادی بدولت نیست مربوط بخود مجلس است

طهرانچی - بنده دولتی نمیشناسم
رئیس - بگذارید صحبتشان را بکنند سوال و جواب که نیست
معدل - اینکه وضع مجلس نیست
مهندس فریور - آقا بنامتان بیشتر باز بود آقای معدل بلبلی میخواهند
معدل - باید نظامنامه اجرا بشود
مهندس فریور - این تکلیف شما نیست تکلیف **رئیس** است بنو مربوط نیست

وزیر دارائی - اما راجع بی پیشنهادی که فرموده بودید که راجع بان صحبت فرمودید
چند نفر از نمایندگان - آقا پس گرفتند
وزیر دارائی - پس گرفتند بسیار خوب پس عرضی ندارم
رئیس - آقای طباطبائی
محمد طباطبائی - آقای طهرانچی اولاً فرمودند که سابقه محترم است سابقه را باید احترام کرد در عین اینکه معتقد به این مطلب هستم نظامنامه مجلس را که قانون است رعایت نمی فرمایند پیشنهادی که فرموده بودید پیشنهاد حذف بود یعنی تجزیه تجزیه ماده و آن قسمتی که مورد نظر آقا بود در موقع رای تکلیفش معلوم میشد و احتیاج بنوشیح نداشت حالا توضیح هم خواستید بدهید ماده ۶۳ میگوید که پیشنهاد دهند باید در اطراف پیشنهاد خودش خیلی مختصر صحبت کند آقا تمام وقت مجلس را گرفتید و من نمیدانم با این روشی که ما داریم آنوقت چطور دعوی این را میکنیم که آدم منظمی هستیم و سابقه را هم باید محترم داشت فرمودید که من مشروطیت را تضعیف کردم چرا ؟ برای اینکه در قانون اساسی و متمم آن کلمه از بروگرام و رای اعتماد و این تشریفات نیست حالا هم این را تکرار میکنم تا قلب مردم سواد دارند میروند قانون اساسی را که يك کلمه راجع باین موضوع در آن نیست میخواهند مطالعه می کنند امروز هم آقای هاشمی که در کارهای مجله و قوانین مجلس دخالت دارند در خارج من فرمودند که مراجعه کردیم دولتهائی که در ادوار اولیه مشروطیت به مجلس می آمدند اصلاً پروگرام نیاوردند (یکی از نمایندگان - تا زمان ناصر الملک) این را فرمودند که من چون این بیان ضریح را عرض میکنم مشروطیت را تضعیف کرده ام اما خودتان فرمودید که پس از استماعی رضا شاه اوضاع به مجلس سپرده شد و این اندازه فجیع و بد شد حالا این تضعیف مشروطیت است یا آنکه بنده عرض کردم ؟

طهرانچی - علتش را هم گفتیم
محمد طباطبائی - ... علتش هر چه میخواهد باشد وقتی که آقا باین معنی اعتراف کردند یعنی خدا نکرد مجلس شورای ملی قدرت ندارد که ما امور مملکت را در دست بگیرد (طهرانچی - این نظر من نبود) این هم برخلاف قانون است شما که صحبت میکردید بنده هیچ نسقمم حالا طناقت شنیدن جوابش راهم ندارد و وسط حرف من حرف میزنید این هم که میگوید بدون اجازه مجلس پرداخت شده اینطور نیست اگر مجلس حاضر بود و تصویب میکرد تمام مردم مملکت میدانند که مجلس تعطیل شود آخر مجلسی باید مطرح بشود ولو تصویب هم نکنند ولو اینکه پیشنهاد باران هم بکنند و دو ماه هم معطلش بکنند و بگویند مجلس حاضر است و ما داریم صحبت میکنیم اما اصلاً وقتی مجلس نیست چطور مجلس حاضر است که تصویب بکند ؟
رئیس - راجع بدفاع حرف بزنید
محمد طباطبائی - راجع بدفاع است بنده دارم دفاع میکنم اما راجع بدولت باز مکرر فرمودند که دولت را نمیشناسم اصل ۴۶ متمم قانون اساسی را شما خواندهاید حق شاه است که دولت را باید انتخاب بکند مطابق قانون اساسی دولت دولتی است قانونی شما خودتان میگویند من دولت را نمیشناسم

رئیس - بفرمائید
مجلس - بفرمائید
بعضی از نمایندگان - اول بخواستند
هاشمی - قبلاً خوانده شد مقدمه عرض كنم اگر خیلی معتقد بحفظ اصول نظم مجلس نبودم آلان علت تمام این تشنجات مملکت را توضیح میدادم و الان هم وقت گذشته

نبیدانم چطور آدمی هستيد يك اشکالی هم تذکر دادند که این پرداخت ما از کجا باید بشود ؟ آقا از همان مالیاتهای که مجلس تصویب کرده است مالیات تصویب شده است دولت باید برود وصول کند در اواخر هر سال یعنی آخر اسفند مطابق قانون باید جمع و خرج را دولت تبدیل بکند یعنی بگوید آنقدر من عایدات دارم آنقدر هم مخارج دارم و از تصویب بگذرانید عایدات که جایش محفوظ است متأسفانه دولت زورش باشخصیکه مبلانها باید مالیات بدهند نبرسد (صحیح است) (حافظی - باید برسد) یعنی ما باید پشتیبان دولت باشم دولت باستانی مالیات را از ما بوزرها بگیرد و خرج این مملکت بکند دولت را این شکل ضعیفش نکنید که من دولت را نمیشناسم چرا؟ برای اینکه برنامه نیاورد آقا برنامه رای اعتماد و اینها تشریفات است ...
دکتر رانمش - پس بفرمائید مجلس هم تشریفات است
محمد طباطبائی - اینهم حرف آقا که دکتر است (خنده نمایندگان)
دکتر رانمش - یعنی عقیده جناب عالی مجلس هم تشریفات است
محمد طباطبائی - اینها خارج از نظامنامه است
دکتر رانمش - از شما یاد گرفتم
محمد طباطبائی - چرا فهم از من یاد نمیگیرید خلاصه این است که از مقام ریاست آقاضا میکنم که نظامنامه را برای حفظ مشروطیت و مجلس رعایت بفرمائید و صدی صد نظامنامه را از لحاظ حفظ آبروی مجلس از لحاظ حفظ حیثیت مملکت باید رعایت بفرمائید و بساحه اجازه ندهید که از حدود خودش خارج بشود تمام این تشنجات تمام این بدبختیاها اکثر اگر ادعا نکنم صد درصد هشتاد درصد مولود بی نظمی مجلس است و این وظیفه آقا است که باید حفظ کنند
دکتر زنگنه - بنده اخطار نظامنامه ای داشتم
رئیس - بفرمائید
دکتر زنگنه - بنده فقط میخواستم از جناب آقای رئیس سؤال كنم که آقای طباطبائی در اینجا بچه عنوان صحبت کردند (محمد طباطبائی - آقای دکتر طبق ماده ۱۰۹ که آقای طهرانچی اسم از من بردند)
مهندس فریور - حالا چرا وسط حرف ایشان حرف میزنید ؟ (خنده نمایندگان)
(ایرج اسکندری - آقای طباطبائی متکلم و حده هستند)
رئیس - پیشنهادی از آقای نقابت و آقای هاشمی رسیده است
هاشمی - اجازه بفرمائید ؟ بنده توضیحش را بدهم؟
رئیس - بفرمائید
بعضی از نمایندگان - اول بخواستند
هاشمی - قبلاً خوانده شد مقدمه عرض كنم اگر خیلی معتقد بحفظ اصول نظم مجلس نبودم آلان علت تمام این تشنجات مملکت را توضیح میدادم و الان هم وقت گذشته

سوالات نمایندگان

مقام ریاست مجلس شورای ملی

خواهشمند است مقرر فرمائید سوال ذیل بجناب آقای وزیر امور خارجه ابلاغ و از ایشان خواسته شود برای پاسخ دادن به آن در جلسه مجلس حضور یابند .

سوال - مفاد یادداشت ایادداشت‌هایی که بمناسبت و قیام و نگرانی‌های اخیر در مناطق شمالی و شرقی و شمال غرب بدول متفق داده شده چه بوده و برای طرف کردن جریانات مزبور چه اقدامات رسمی از طرف وزارت امور خارجه بعمل آمده و تا کنون بچه نتیجه رسیده است .

دکتر کبان

ریاست محترم مجلس شورای ملی

از قرار اطلاع وزارت دارائی در نظر دارند معاملات هنگفتی با امریکاییها بنمایند تمینی میشود از دولت بخوانند مجلس شورای ملی را از جریان امر مستحضر داشته بدون اطلاع مجلس اقداماتی نمایند . با مضای ۸ نفر از نمایندگان

ریاست محترم مجلس

تمنای است دستور فرمائید در اولین جلسه آقای نخست وزیر در مجلس حاضر شده و نسبت بسوال زیر توضیحات کافی بعرض مجلس شورای ملی برسانند .

کمیته خاور میانه و کشور امریکا سال گذشته اجازه داده اند که چهارصد کامیون بایران وارد شده و تحت نظارت دولت با سودی صدی پنجاه بمصرف کننده فروخته شود .

سازمان اقتصادی در کابینه آقای بیات کامیونها را که مدتی در گمرک توقیف بوده بچهار نفر واگذار کرده و آنها هم با سود صدی سیصد در بازار با افراد متفرقه فروخته اند و از این راه بچهار نفر واگذار کرده و آنها هم کامیون را بسه و چهار برابر فروخته اند و از این راه بالغ بر چهل میلیون ریال بخرانه ضرر وارد شده و بجنب چهار نفر استفاده جورفته است

سیف پور قاطمی

تصویب نامه

وزارت بازرگانی و پیشه و هنر

هیئت وزیران در جلسه دوازدهم شهریور ماه ۱۳۲۴ بنا بر پیشنهاد شماره ۹۸۹۹۸۹۸۹۸۹۸۹۸۹ وزارت بازرگانی و پیشه و هنر تصویب نمودند حق علامت گذاری باوزان و مقیاسهاییکه اشخاص یا مؤسسات با اجازه تبصره يك از ماده اول نظامنامه اجرای قانون اوزان و مقیاسها مصوبه ۱۷ اسفند ۱۳۱۱ تهیه نمینمایند و با اوزان و مقیاسهای خارجی که در کشور موجود و با وارد شود بشرح زیر دریافت گردد

۱- اوزنه های برنجی برای هر عدد یک ریال
 ۲- « چدنی » دو ریال و نیم
 ۳- قیان از هر عدد ۴ ریال و نیم
 ۴- نیم متر دو ریال

تصویب نامه در دفتر نخست وزیر است

۴ - ۴۱۳۰ نخست وزیر

وزارت دارائی مجاز است اضافه اعتباری را که در بودجه سال ۱۳۲۴ کل کشور برای وزارت بهداشتی و وزارت فرهنگ و دانشگاه منظور شده مطابق ریز بودجه که وزارت فرهنگ با موافقت وزارت دارائی تهیه و تنظیم مینماید پرداخت نماید

این قسمت اجازه خواهد داد بوزارت دارائی که این اعتبارات را که پیش بینی شده است برای ساختمان های آموزشگاهها بپردازد و همچنین به وزارت بهداشتی اجازه بدهد که بیمارستان هائی را که تهیه کرده است بدهد و همچنین بدانشگاه (دکتر معاون - بسیار پیشنهاد خوبی است)

هاشمی - بنده هم موافقم این پیشنهاد را امضاء میکنم

وزیر دارائی - بنده قبول می کنم این پیشنهاد را

دهستانی - بنده هم در این زمینه پیشنهادی دارم - پیشنهاد بنده را هم مطالعه فرمائید بنده عرض میکنم این اعتراض نیست که بنده عضو کمیسیون هستم یا نیستم (اظهار شده که کافی نیست) تمنا میکنم که پیشنهاد بنده را هم مطالعه فرمائید

مهندس فریور - وقتیکه فوریت رای میدید بهتر از این نمیشود (اظهار شده که کافی شد)

دهستانی - من تعجب میکنم از آنکه می فرمائید عضو کمیسیون هستید یا نیستید اصلا لایحه که بکمیسیون نرفته است که می فرمائید عضو کمیسیون هستید یا نیستید

دکتر کشاورز - عده کافی نیست

دکتر رادمیش - عده کافی نیست

موقع دستور جلسه بعد ختم جلسه

یک نفر از نمایندگان - ختم جلسه

رئیس - جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز یکشنبه ۱۸ شهریور ساعت ۹ صبح

مجلس يك ساعت و ربع بعد از ظهر ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی

سید محمد صادق طباطبائی

اخبار مجلس

گزارش کمیسیون عرایض و مرخصی

کمیسیون عرایض و مرخصی در این هفته روز های یکشنبه ۱۱ ر ۶ سه شنبه ۱۳ ر ۶ و پنجشنبه ۱۵ ر ۶ ریاست آقای محمد علی امام جمعه (شیراز) و سایر آقایان در ساعت (۸) صبح تشکیل و بتعداد ۳۲۶ برگ عرایض رسیدگی و بوزارت خانه های مربوط رجوع شد ضمناً ۷۱ باسختنامه مرجوعات مجلس که از وزارتخانه ها رسیده بود از اداره دبیرخانه قانونگذاری برای رفع نگرانی بمتظلمین ابلاغ گردید

از طرف رئیس اداره دبیرخانه مجلس شورای ملی

اما موضوع پیشنهاد این همان پیشنهادی است که در دو سه جلسه قبل آقای نقابت بعنوان مخالف برای اینکه در ذیل این پیشنهاد صحبت فرمایند آمدند صحبت کردند پیشنهاد راجع بساختن انهای فرهنگی است مطابق اعتبار بودجه سال ۱۳۲۴ بمبدأ هم جناب آقای وزیر دارائی قبول کردند بنده آقای نقابت نوشتم که اگر اجازه فرمائید که من اصلاحی در آن پیشنهاد بکنم این پیشنهاد را که بیشتر دست فرهنگ را در امور آموزشی باز میکند بنده هم امضاء میکنم آقای نقابت این اجازه را دادند از این جهت همین پیشنهاد آقای نقابت را با اصلاح يك كلمه فقط بنده هم امضاء کردم حالا میخوانم پیشنهاد ذیل را بمنزله تبصره متمم تقدیم میکنم

تبصره - هزینه ساختمانی فرهنگ و آموزش گامهای شهرستانهای مرکز در حدود بودجه پیشنهادی سال ۱۳۲۴ با تصویب هیئت دولت پرداخته خواهد شد

در پیشنهاد آقای نقابت فقط دستها بود لفظ آموزشگاه که باشد تمامتر است در نواحی جنوب دولت محتاج بيك دانش سراهای مقدماتی شبانه روزی است که در آن از نواحی جنوب داوطلبان آموزشگاری بیابند تحصیل بکنند و در منطقه بد آب و هوایی که محل نشو و نمای خود آنهاست مراجعت کنند الان بسیار سخت است موضوع آموزش کاران و فرستادن آموزگار برای دبستانهای مثلا عباسی و بوشهر و امثال آنها مبروند و مبتلا بمالاریا میشوند و جوانی خودشان را در آن راه میگذارند با اینکه اعتبار آن پیش بینی شده بود در بودجه نظر باینکه یکدوازدهم و دو دوازدهم تصویب شد بودجه رفته است در کمیسیون مانده است سال فرهنگی در سی هم از فردا شروع میشود یعنی از نیمه شهریور شروع میشود باید کاری بشود که بتأخیر نیفتد اگر این را قبول فرمائید آقای وزیر دارائی ممکن است که فرهنگ ما در این شش ماه آخر سال بکارهاییکه نرسیده است برسد و اقداماتی را که در سال گذشته موفق نشده توفیق انجام آنرا پیدا کند

دکتر معظمی - اجازه فرمائید ؟

رئیس - آقای دهستانی مخالف پیشنهاد هستید ؟

دهستانی - بلی مخالف هستم

رئیس - آقا عضو کمیسیون هستید ؟

دکتر معظمی - بنده هم هستم

رئیس - فرمائید

دکتر معظمی - عرض کنم پیشنهادیکه آقای

هاشمی فرمودند بسیار پیشنهاد حساسی و کافی است ولی بنده میخواستم در هر حال این موضوع را تکمیل کرده باشم بنده هم يك پیشنهادی داده بودم که هم مورد احتیاج وزارت فرهنگ و هم مورد احتیاج دانشگاه هم مورد احتیاج وزارت بهداشتی و هم مورد احتیاج تمام حوزه های انتخابیه آقایان نمایندگان است که نظر دارند فرهنگ در حوزه شان پیشرفت کرده باشد بمنظور وزارت بهداشتی اگر جناب عالی هم این را امضاء فرمائید تصور میکنم مفیدتر باشد بنده اینطور اصلاح کردم و گمان میکنم اگر اینطور اصلاح شود مفید تر است